

Försvarsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om upphävande av lagen om befrielse för Jehovas vittnen från fullgörandet av värnplikt i vissa fall och om ändring av 3 § i värnpliktslagen

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om upphävande av lagen om befrielse för Jehovas vittnen från fullgörandet av värnplikt i vissa fall och om ändring av 3 § i värnpliktslagen (RP 139/2018 rd): Ärendet har remitterats till försvarsutskottet för betänkande och till grundlagsutskottet för utlåtande.

Utlåtande

Utlåtande har lämnats av
- grundlagsutskottet GrUU 59/2018 rd

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringssekreterare Perttu Wasenius, försvarsministeriet
- äldre avdelningsstabsofficer Jyri Kopare, försvarsministeriet
- lagstiftningsråd Johannes Heikkonen, justitieministeriet
- regeringsråd Joni Hiitola, undervisnings- och kulturministeriet
- specialsakkunnig Elli Nieminen, arbets- och näringsministeriet
- regeringssekreterare Sami Teräväinen, arbets- och näringsministeriet
- justitiekanslern i statsrådet Tuomas Pöysti, justitiekanslersämbetet
- statsåklagare Jorma Äijälä, Riksåklagarämbetet
- specialsakkunnig, ledare för diskrimineringsteamet Robin Harms, Diskrimineringsombudsmannens byrå
- specialsakkunnig Pia Puolakka, Brottspåföljdsmyndigheten
- assessor, VH JL Tuija Sundberg, Huvudstaben
- ordförande Jaakko Kivistö, Beväringförbundet rf
- civiltjänstdirektör Mikko Reijonen, Civiltjänstcentralen
- representant Esa Noresvuo, Vapenvägrarförbundet rf
- styrelseordförande Jukka Ropponen, Jehovas vittnen - Finland
- jurist Ilkka Kataja, Jehovas vittnen - Finland
- professor Jukka Kekkonen, Helsingfors universitet.

Betänkande FsUB 5/2018 rd

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Riksdagens justitieombudsmans kansli
- Civiltjänstcentralen
- Pääkaupunkiseudun ateistit ry
- professor Martin Scheinin.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås det att lagen om befrielse för Jehovas vittnen från fullgörandet av värnplikt i vissa fall upphävs. I propositionen föreslås dessutom ändring av värnpliktslagen. Syftet med propositionen är att säkerställa att alla religiösa och andra övertygelser behandlas på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt i det finska värnpliktsystemet i enlighet med vad som förutsätts i 6 § i grundlagen. Samtidigt syftar propositionen till att säkerställa att det finska värnpliktsystemet fungerar och att Försvarmakten har förmåga att producera de trupper som det finska försvarssystemet förutsätter.

Lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmänt

Enligt 127 § 1 mom. i grundlagen är varje finsk medborgare skyldig att delta i fosterlandets försvar eller att bistå försvaret på det sätt som bestäms i lag. Enligt 2 mom. utfärdas bestämmelser om rätten att på grund av övertygelse befrias från deltagande i landets militära försvar genom lag.

Innehållet i skyldigheten att försvara fosterlandet definieras inte närmare i grundlagen, men enligt motiveringen till bestämmelsen omfattar den utöver militärt försvar också andra sätt att försvara fosterlandet och bistå försvaret. Begreppet försvar av fosterlandet har traditionellt kopplats uttryckligen till väpnat försvar. Bestämmelser om hur den som är värnpliktig inom försvarsmakten ska uppfylla sin skyldighet att försvara landet finns i värnpliktslagen (1438/2007). Bestämmelser om fullgörande av värnplikten vid gränsbevakningsväsendet finns i lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning (577/2005) och gränsbevakningslagen (578/2005). Lagen om frivillig militärtjänst för kvinnor (194/1995) trädde i kraft den 1 april 1995.

Enligt 3 § 2 mom. i värnpliktslagen finns bestämmelser om befrielse från deltagande i militärt försvar på grund av övertygelse i civiltjänstlagen (1446/2007) och i lagen om befrielse för Jehovas vittnen från fullgörandet av värnplikt i vissa fall (645/1985).

Till civiltjänst kan man under normala förhållanden söka sig genom en ansökan utan utredning av övertygelsen. Ansökan till civiltjänst ska godkännas, om den uppfyller de formella kraven i lagen. Syftet med civiltjänsten är att erbjuda en tjänstgöringsform som beaktar den värnpliktiges övertygelse och att beakta religions- och samvetsfriheten vid fullgörandet av skyldigheten att försvara landet på ett sätt som tar hänsyn till de internationella avtal om mänskliga rättigheter som är

Betänkande FsUB 5/2018 rd

bindande för Finland. Utskottet ser det som viktigt att regeringen utreder hur skyldigheten att försvara landet enligt 127 § i grundlagen kan utvecklas i större omfattning och mer definitivt skiljas åt från värnplikten, så att var och en kan hitta det bästa sättet att fullgöra sin skyldighet att försvara landet samt att regeringen i ett bredare perspektiv överväger hur olika övertygelse bättre kan beaktas för att religions- och samvetsfriheten bättre ska kunna tillgodoses.

Bestämmelser om vägran att fullgöra civiltjänst, alltså så kallad totalvägran, finns i 74 § i civiltjänstlagen. Enligt paragrafen ska en civiltjänstgörare som låter bli att infinna sig till grundutbildning eller arbetstjänst, avbryter tjänstgöringen eller skriftligen meddelar att han vägrar att fullgöra civiltjänst, för vägran att fullgöra civiltjänst dömas till fängelse för en tid som motsvarar hälften av den återstående tjänstgöringstiden.

Varje år fullgör över 20 000 personer beväringstjänst i Finland, varav ungefär 1 000 är kvinnor. Civiltjänst fullgörs årligen av cirka 1 500—1 800 personer. Vidare söker sig cirka 200—700 personer som redan har fullgjort sin beväringstjänst från reserven till civiltjänst genom att fullgöra sådan kompletterande tjänstgöring som avses i 8 kap. i civiltjänstlagen.

Totalvägrarna har varit 30—50 per år. Största delen av totalvägrarna avtjänar det straff de i enlighet med 6 kap. 11 a § i strafflagen har dömts till i form av övervakningsstraff. Den dömda bor i sitt hem men övervakas under strafftiden både med hjälp av tekniska anordningar och på andra sätt. År 2017 dömdes totalt 30 personer till övervakningsstraff. Samma år var tre totalvägrare fängslade eftersom de vägrat avtjäna övervakningsstraff.

Befrielse för Jehovas vittnen från skyldigheten att försvara landet

Med stöd av lagen om befrielse för Jehovas vittnen beviljas årligen 70—130 personer befrielse från fullgörandet av värnplikten under fredstid. Sammanlagt har cirka 3 300 personer beviljats befrielse från att fullgöra värnplikt med stöd av lagen sedan den trädde i kraft.

Helsingfors hovrätt meddelade den 23 februari 2018 en dom (HelHO 2018:4, R 16/738) med vilken hovrätten förkastade ett åtal som gällde vägran att fullgöra civiltjänst och hovrätten åberopade härvid likabehandlingen av människor. Hovrätten ansåg att om man dömer en person för vägran att fullgöra civiltjänst är detta en i grundlagen förbjuden diskriminerande behandling jämfört med Jehovas vittnen, som genom lag har befriats från att fullgöra både militärtjänst och civiltjänst. Frågan om vilken betydelse kravet på lika behandling enligt grundlagen har i saken avgjordes i hovrätten i en förstärkt sammansättning med sju medlemmar. Avgörandet i denna fråga föll efter omröstning (4—3). Åklagare sökte besvärstillstånd hos högsta domstolen men blev inte beviljad tillståndet.

Helsingfors hovrätts dom i det här målet, som gällde totalvägran, äventyrar enligt utskottet värnpliktssystemets funktionsduglighet och framhäver därför ett omedelbart behov att ändra lagstiftningen. Om totalvägran inte leder till några som helst påföljder blir hela värnpliktssystemet i själva verket frivilligt. Detta äventyrar i sin tur försvarsmaktens förmåga att årligen producera de trupper som det finska försvarssystemet kräver.

Betänkande FsUB 5/2018 rd

Värnpliktssystemets betydelse för Finlands försvarsförmåga

Finlands krigstida styrka är 280 000 personer. Vid försvarsmakten arbetar dock bara ungefär 8 000 yrkesmilitärer och ungefär 4 000 civila. Den krigstida truppsammansättningen bygger till 95 procent på användning av reservister. Mot den här bakgrunden är det nödvändigt att det i truppproduktionen framöver utbildas lika många personer som nu (ca 20 000 beväringar) för att kunniga reservister ska kunna placeras i de krigstida trupperna — operativa trupper, territoriella trupper och lokalförsvartstrupper.

Utskottet har i sitt betänkande om försvarsredogörelsen (FsUB 4/2017 rd) närmare gått in på värnpliktssystemets betydelse. I betänkandet framhåller utskottet att den allmänna värnplikten är en hörnsten för vårt rikstäckande territoriella försvarssystem. Utskottet lyfter också fram behovet av att värnplikten fortlöpande utvecklas så att systemet fortsatt har ett brett stöd bland folket. Här hänvisar utskottet till en enkätundersökning som gjorts av Planeringskommissionen för försvarsinformation (2018) och som visar att 74 procent av finländarna är för ett försvarssystem som bygger på allmän värnplikt.

Alternativa genomförandesätt

I propositionen beskriver regeringen olika alternativ när det gäller situationen för Jehovas vittnen. Det konstateras att det inte är realistiskt att fortsätta med nuläget efter domen i Helsingfors hovrätt. Utskottet omfattar den bedömningen.

Ett alternativ som tas upp i propositionen är att bredda räckvidden för den gällande lagen om befrielse för Jehovas vittnen. En breddning av tillämpningsområdet kan genomföras på så sätt att befrielsen grundar sig på ett förfarande med en omsorgsfull utredning av övertygelsen eller annars stränga villkor, varvid antalet som får befrielse de facto blir relativt litet. Ett sådant system äventyrar enligt propositionen inte den allmänna värnplikten, men är i övrigt problematiskt på många punkter. Regeringen framför välmotiverade synpunkter på att ett förfarande för befrielse som grundar sig på såväl medlemskap i ett samfund som utredning av den personliga övertygelsen är behäftat med betydligt större likabehandlingsproblem och andra problem än det nuvarande systemet. Utskottet påpekar att ett förfarande med utredning av övertygelse oundvikligen blir godtyckligt, eftersom det är praktiskt taget omöjligt att utforma icke-diskriminerande kriterier. Ett system där en utomstående myndighetsinstans eller domstol bedömer äktheten och djupet i en persons religiösa eller etiska övertygelse kan inte anses höra till en modern rättsstat.

I propositionen behandlas också möjligheten att ändra grundlagsbestämmelsen om skyldigheten att försvara landet. Jehovas vittnens negativa inställning till civiltjänst har av tradition till stor del grundat sig på att också civiltjänsten är kopplad till den skyldighet att försvara fosterlandet som föreskrivs i 127 § i grundlagen. Det är åtminstone i viss mån möjligt att åtgärda problemet genom att ändra skyldigheten att försvara fosterlandet till en mer allmän skyldighet att göra medborgartjänst, där värnplikten ingår som ett delområde. Propositionen ger enligt utskottet rätt perspektiv på att skyldigheten att försvara landet redan nu kan anses vara ett betydligt bredare begrepp än väpnat försvar och att detta begrepp är kopplat till samhällets övergripande säkerhet. Fullgörandet av värnplikten är således endast en form av skyldighet att försvara landet.

Betänkande FsUB 5/2018 rd

I propositionen går regeringen också in på alternativet att ändra nuläget så att Jehovas vittnen i stället för att beviljas befrielse åläggs att fullgöra en ersättande tjänstgöring som inte alls grundar sig på skyldigheten att försvara landet. Den ersättande tjänstgöringen kan fullgöras till exempel i religionssamfundet. Med en ersättande tjänstgöring för ett trossamfund skulle dock fortfarande sammanhånga samma problem i anknytning till grundlagen som gäller för befrielse, står det i propositionen. Lagstiftningen skulle fortfarande försätta olika övertygelser i ojämlik ställning med tanke på den likabehandling som föreskrivs i 6 § i grundlagen. Eftersom tjänstgöringen inte kan grunda sig på skyldigheten att försvara fosterlandet enligt 127 § i grundlagen behövs det dessutom en annan reglering på grundlagsnivå som grund för den.

Följaktligen föreslår regeringen som enklaste lösning på likabehandlingsproblemet att den gällande lagen om befrielse för Jehovas vittnen upphävs så att alla övertygelser behandlas på samma sätt i lagstiftningen. Sammantaget anser utskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet vill se att förslaget skyndsamt sätts i kraft så att dagens oklara rättsläge åtgärdas. Utskottet tillstyrker propositionen, men med följande kommentarer och ändringsförslag.

I sitt utlåtande (GrUU 59/2018 rd) anför grundlagsutskottet att lagförslagen kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning, men lagförslag 1 bara om utskottets konstitutionella anmärkningar till 2 § 3—5 mom. beaktas på behörigt sätt.

Jehovas vittnens inställning till civiltjänst

Till medlemsantalet är Jehovas vittnen det största registrerade religionssamfundet i Finland. Samfundet hade ungefär 17 700 medlemmar i slutet av 2017. Samfundet hör till en global, centralt styrd organiserad religiös rörelse. Det högsta beslutsfattande organet är ett förvaltningsorgan som sammanträder i Förenta staterna och som samordnar rörelsens verksamhet och praxis samt beslutar om bibeltolkningen.

Enligt utredning är bibeltolkningen inte oföränderlig, utan den har genomgått en rad ändringar under rörelsens historia. Jehovas vittnens inställning till civiltjänst har förändrats sedan befrielselagen stiftades 1985. Samfundet förbjuder inte längre medlemmarna att fullgöra civiltjänst. En medlem som fullgör civiltjänst påförs inga negativa påföljder inom samfundet. Frågan om civiltjänstens religiösa acceptabilitet får därmed prövas individuellt av varje medlem.

Jehovas vittnens negativa inställning till civiltjänst har av tradition till stor del grundat sig på att också civiltjänsten är kopplad till den skyldighet att försvara landet som föreskrivs i 127 § i grundlagen. Utskottet påpekar att de hot som riktas mot det finländska samhället i dagens läge är betydligt mer mångfasetterade och svårgreppbara än tidigare och att endast en del av dem kan bemötas med det väpnade försvarets metoder. Till följd av detta kan också begreppet försvar och dess innehåll anses ha utvecklats och även omfatta ett helt civilbaserat och obehäpnat skydd av det finländska samhället och beredskap inför det. Som exempel på sådan verksamhet kan nämnas räddningsverksamheten i hela dess omfattning. Förändringen och utvecklingen i omgivningen beskrivs bland annat i den tankemodell för den övergripande säkerheten som beskrivs i strategin för samhällets säkerhet.

Betänkande FsUB 5/2018 rd

Civiltjänsten har också utvecklats sedan befrielselagen stiftades. Civiltjänstlagen har en rad bestämmelser som syftar till att samvetsskäl inte ska vara ett hinder för att fullgöra civiltjänst. Enligt 8 § i civiltjänstlagen kan civiltjänstgöringsplatsen vara ett religionssamfund som avses i 2 § i religionsfrihetslagen (453/2003) eller dess församling. Enligt 15 § i civiltjänstlagen ska civiltjänstgörarens övertygelse beaktas när civiltjänstgöringsplatsen bestäms, och i dess 36 § föreskrivs det att civiltjänsten ska ordnas så att tjänsteuppgifterna inte strider mot civiltjänstgörarens övertygelse. Jehovas vittnen har alltså enligt utskottet en genuin möjlighet att överväga alternativet att fullgöra civiltjänst och att vägra fullgöra civiltjänst.

Om befrielselagen upphävs i enlighet med förslaget väcks frågan huruvida personer som hör till Jehovas vittnen kommer att fullgöra civiltjänst eller uppleva att samvetsskäl också hindrar fullgörandet av civiltjänst. Som det står i propositionen är det omöjligt att på förhand bedöma hur stor del av Jehovas vittnen som kommer att fullgöra civiltjänst och hur stor del som kommer att vägra. En utmaning för Jehovas vittnen kan bli att hitta en tjänstgöringsplats som lämpar sig för deras övertygelse. Efter att befrielselagen upphävts ser utskottet det som viktigt att snarast utreda frågan på vilka villkor Jehovas vittnens egna församlingar uppfyller kriterierna för civiltjänstgöringsplatser enligt 8 § i civiltjänstlagen. Enligt utredning kommer en central fråga när det gäller Jehovas vittnens egna församlingar att bli om det finns tillräckligt med personella resurser på tjänstgöringsplatsen för att församlingarna ska kunna bära sitt ansvar för civiltjänsten på behörigt sätt.

När Jehovas vittnen inte längre är befriade från fullgörandet av värnplikt kan antalet civiltjänstgörare plötsligt stiga med hundratals personer; efter övergångsperioden kommer antalet som sagt att vara 70—130 personer per år. Detta bör beaktas i civiltjänstcentralens resurser. Utskottet påpekar dessutom att det är angeläget att också Brottsförklaringsmyndigheten får de extra resurser som behövs för de nya kostnaderna, om antalet totalvägrare ökar betydligt till följd av lagändringen.

Grundlagsutskottets allmänna bedömning av propositionen

I samband med grundlagsreformen uppmanade grundlagsutskottet regeringen att, innan den nya grundlagen träder i kraft, ta ställning till hur nödvändiga undantagslagarna är och bedöma deras förhållande till grundlagen och att vidta nödvändiga åtgärder för att också regleringen på den punkten ska uppfylla grundlagens krav. Det finns följaktligen enligt grundlagsutskottet all anledning att välkomna att befrielselagen, som är en undantagslag, upphävs. Enligt grundlagsutskottets uppfattning kan lagförslaget anses vara problemfritt med avseende på grundlagens 6 § om jämlikhet och 6 § 2 mom. om diskrimineringsförbud, utom vad beträffar övergångsperioden i lagförslag 1. Enligt grundlagsutskottet är 11 § i grundlagen inte heller något hinder för att upphäva befrielselagen.

DETALJMOTIVERING

I propositionen (s. 13) föreslås befrielselagen bli upphävd så att befrielse fortfarande ska kunna beviljas, om ansökan om befrielse i överensstämmelse med befrielselagen har initierats innan upphävningslagen träder i kraft. Upphävandet kommer inte heller att påverka den rättsliga ställningen för de personer som innan upphävningslagen träder i kraft har beviljats befrielse i över-

Betänkande FsUB 5/2018 rd

ensstämme med befrielselagen. Det har således enligt regeringens uppfattning ingen retroaktiv rättsverkan att befrielselagen upphävs. Enligt 2 § 2 mom. i lagförslaget tillämpas de bestämmelser som gällde när den föreslagna lagen trädde i kraft på en person som före ikraftträdandet har ansökt om befrielse enligt 4 §. Enligt 3 mom. får en person som innan lagen träder i kraft har ansökt om uppskov enligt 2 § i befrielselagen inom tre månader från ikraftträdandet ansöka om befrielse från att fullgöra värnplikt under fredstid.

I sitt utlåtande påpekar grundlagsutskottet att den föreslagna övergångsbestämmelsen i 2 § 3 mom. särbehandlar personer explicit på grund av religion eller övertygelse. Enligt grundlagsutskottets uppfattning innebär bestämmelsen att en ordning som i rättspraxis har konstaterats uppenbart strida mot grundlagen till följd av en explicit bestämmelse i lagen kan fortsätta att tillämpas i tre månader efter det att lagen har trätt i kraft. Man bör låta bli att tillämpa den diskriminerande lagstiftningen och sluta tillämpa den med en gång, anser utskottet. Det föreslagna 2 § 3 mom. tillåter att den som har anhållit om uppskov direkt under övergångsperioden på tre månader kan anhålla om befrielse från att fullgöra värnplikt i fredstid. Bestämmelsen går ännu längre än den gällande bestämmelsen, som medger befrielse först när en person inte längre kan ansöka om uppskov till följd av sin ålder.

Grundlagsutskottet anser att motiveringen i propositionen är otillräcklig med avseende på diskrimineringsförbudet i 6 § 2 mom. i grundlagen och att den således inte motiverar fortsatt särbehandling på grund av religion och övertygelse under övergångsperioden. Det innebär således att 2 § 3 mom., som alltså tillåter att den som har anhållit om uppskov direkt under övergångsperioden kan anhålla om befrielse från att fullgöra värnplikt i fredstid, tillåter särbehandling som är förbjuden enligt grundlagen. Grundlagsutskottet menar att det föreslagna 2 § 3 mom. och de anknytande procedurbestämmelserna i 4 och 5 mom. i lagförslag 1 måste strykas i lagen av skäl som beror på 6 § i grundlagen. Det är ett villkor för att lagförslaget ska kunna behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Följaktligen föreslår försvarsutskottet att 2 § 3—5 mom. stryks i lagförslag 1.

Justitieministeriet har påpekat att antalet ärenden som gäller vägran kan öka i straffprocessen när övergångsbestämmelsen stryks. Det kan till exempel behövas prövning av en situation där ett Jehovas vittne som fått uppskov och som inte uppfyller villkoren för ansökan om befrielse vägrar värnplikt innan lagen om upphävande av befrielselagen träder i kraft. Enligt 3 kap. 2 § 1 mom. i strafflagen tillämpas på ett brott den lag som gällde när brottet begicks. Tidpunkten för vägran att fullgöra civiltjänst bestäms i 74 § i civiltjänstlagen och tidpunkten för vägran att fullgöra värnplikt anges i 118 § i värnpliktslagen. I fråga om gärningar som begåtts efter hovrättens avgörande måste man enligt försvarsutskottet understryka betydelsen av både förbudet mot retroaktiv tillämpning av strafflagen och tillämpningen av lindrigare lag när det gäller både Jehovas vittnen och andra som vägrar på grund av religion och övertygelse.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Försvarsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 2 i proposition RP 139/2018 rd utan ändringar.

Betänkande FsUB 5/2018 rd

Riksdagen godkänner lagförslag 1 i proposition RP 139/2018 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om upphävande av lagen om befrielse för Jehovas vittnen från fullgörandet av värnplikt i vissa fall

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Genom denna lag upphävs lagen om befrielse för Jehovas vittnen från fullgörandet av värnplikt i vissa fall (645/1985).

2 §

Denna lag träder i kraft den 20 .

På en person som före ikraftträdandet av denna lag har ansökt om befrielse enligt 4 § i lagen om befrielse för Jehovas vittnen från fullgörandet av värnplikt i vissa fall tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag.

~~En person som före ikraftträdandet av denna lag har ansökt om uppskov enligt 2 § i lagen om befrielse för Jehovas vittnen från fullgörandet av värnplikt i vissa fall, får inom tre månader från ikraftträdandet av denna lag ansöka om befrielse från fullgörandet av värnplikt under fredstid. Ansökan ska göras på en blankett enligt ett formulär som huvudstaben har fastställt och till den ska fogas ett officiellt intyg som religionssamfundet Jehovas vittnen eller en av dess församlingar har utfärdat högst två månader tidigare om att den värnpliktige hör till religionssamfundet i fråga.~~

~~Beslut om att bevilja befrielse enligt 3 mom. fattas av regionalbyrån. Befrielse kan beviljas, om personen visar att han hör till det registrerade religionssamfundet Jehovas vittnen och anmäler att allvarliga samvetsskäl som grundar sig på religiös övertygelse hindrar honom att fullgöra sin värnplikt i vapentjänst eller i någon ersättande tjänstgöringsform. Om befrielse inte kan beviljas, ska personen beordras att fullgöra sin värnplikt i den ordning som föreskrivs i värnpliktslagen (1438/2007) eller civiltjänstlagen (1446/2007).~~

~~Omprövning av ett i 4 mom. avsett beslut av regionalbyrån får begäras på det sätt som föreskrivs i förvaltningslagen (434/2003). Det beslut som regionalbyrån meddelat med anledning av begäran om omprövning får överklagas genom besvär hos centralnämnden för uppståndsärenden. På behandlingen av besvären i centralnämnden för uppståndsärenden tillämpas bestämmelserna i 12 kap. i värnpliktslagen.~~

2.

Lag

om ändring av 3 § i värnpliktslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i värnpliktslagen (1438/2007) 3 § 2 mom. som följer:

3 §

Övrig lagstiftning och internationella förpliktelser

Bestämmelser om befrielse från deltagande i militärt försvar på grund av övertygelse finns i civiltjänstlagen (1446/2007).

Denna lag träder i kraft den 20 .

Betänkande FsUB 5/2018 rd

Helsingfors 14.2.2019

I den avgörande behandlingen deltog

vice ordförande Mika Kari sd
medlem Thomas Blomqvist sv
medlem Timo Heinonen saml
medlem Marisanna Jarva cent
medlem Antti Kaikkonen cent
medlem Seppo Kääriäinen cent
medlem Krista Mikkonen gröna
medlem Markus Mustajärvi vänst
medlem Riitta Mäkinen sd
medlem Lea Mäkipää blå
medlem Markku Pakkanen cent
medlem Jaana Pelkonen saml
medlem Jari Ronkainen saf
medlem Mikko Savola cent
ersättare Eero Reijonen cent.

Sekreterare var

utskottsråd Heikki Savola.